

УДК 159.9.075

Стрюкова Ю.В.¹, Сушкова О.О.²

¹ ст. викладач НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. СН-118 НУ «Запорізька політехніка»

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ УВАГИ У МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ

Розвиток та виховання уваги учнів набуває особливого значення у зв'язку з переходом школи на роботу за новими програмами; засвоєння школярами змісту цих програм можливо тільки при високому рівні уваги.

Чим складніша праця, чим вона відповідальніша, тим більше уваги вимагає її виконання. Особливо високі вимоги до різних сторін людської психіки, і конкретно до уваги, висуває сучасний рівень виробництва, автоматизація трудових процесів.

Проблемою уваги займалися як вітчизняні, так і закордонні психологи: Л.С. Виготський, П.Я. Гальперін, В.В. Давидов, Г.С. Костюк, О.М. Леонтьєв, С.Л. Рубінштейн, К.Д. Ушинський, Б.В. Ельконін; А. Валлон, К. Коффка, Е.Б. Тітченер та інші.

Для дослідження обсягу динамічної уваги молодших школярів використовували методику «Таблиці Шульте».

Мета дослідження - вивчення обсягу динамічної уваги дітей молодшого шкільного віку.

Матеріали: стандартні таблиці Шульте з розташованими на них у випадковому порядку числами від 1 до 25 (5 таблиць розміром 35 см на 35 см), указка, секундомір. Для запису результатів використовуємо бланк протоколу.

Дослідження було проведено в сільській загальноосвітній школі І-ІІІ ступеня у с. Розумівка Запорізької області. В дослідженні взяли участь 28 учнів 2-го та 3-го класу (вік 8-9 років). Дослідження проводилося індивідуально з кожним випробовуваним.

В ході аналізу результатів дослідження, нами було виявлено, що увага у молодших школярів учнів 2-3 класу є досить нестійкою, тому що на всі бланки витрачається різна кількість часу. В результатах, отриманих з перших двох бланків уважність більш менш стабільна; на третіх бланках увага помітно погіршується, тобто настає втома, відволікання від роботи; на четвертих бланках увага стабілізується, але на п'ятих бланках увага знову помітно знижується, дитина вповільнює роботу і відволікається.

Таким чином, ми бачимо, що у 40% випробовуваних увага стійка, а у 60% досліджуваних - увага нестійка.

Можна зробити висновок, що увага нестійка, тому що, майже у всіх досліджуваних на пошук чисел витрачається різна кількість часу. Характер працездатності нерівномірний майже у всіх випробовуваних. Учні входять до процесу дослідження повільно, роботу виконують також повільно. Труднощі у молодших школярів викликає зосередженість на праці, яка їм не цікава, концентрація уваги на одноманітній праці, несформованість навичок та вмінь учбової діяльності, недостатня інтелектуальна активність, слабка воля дитини.

Метою нашого дослідження було вивчити особливості уваги молодшого школяра. При цьому основною задачею стало вивчення такої якості уваги дитини молодшого шкільного віку, як стійкість. Проведене дослідження дало можливість зробити висновки, що увага молодших школярів, досліджуваних нами, є нестійкою, вона характеризується розсіяністю, швидкою стомлюваністю, неухважністю, переважає мимовільна увага.

Труднощі у молодших школярів викликає зосередженість на праці, яка їм не цікава, концентрація уваги на одноманітній праці, несформованість навичок та вмінь учбової діяльності, недостатня інтелектуальна активність, слабка воля дитини. Крім того, можна відзначити, що довге слухове зосередження викликає значно більші труднощі, ніж зорове. Дітям важко зосередитися і сприймати учбовий матеріал, якщо темп проведення уроку надмірно повільний тому, що створюються умови для відволікання. При надмірно швидкому темпі можуть через поспішність з'явитися "помилки уваги". Дітям також важко бути уважними, якщо праця вчителя непослідовна і не має систематичної вибагливості.

Такі результати можна пояснити тим, що в умовах сучасного суспільства не приділяється достатньої кількості часу на увагу учнів молодшого шкільного віку. Це може бути пов'язане з тим, що діти перебувають під впливом зовнішніх чинників, що в майбутньому відкриває для нас нові перспективи досліджень.